

FEN

8. SINIF

Türkiye’de Kimya Endüstrisi

Maddenin içyapısını, özelliklerini, bileşimini, etkileşimlerini, tepkimelerini araştıran ve uygulayan bilim dalına **Kimya** denir.

Kimya Endüstrisi

Kimyasal ham maddeleri veya ara ürünleri üreten tesislere **kimya endüstrisi** denir. Kullanmış olduğumuz malzemelerin çoğu kimya endüstrisi sayesinde oluşturulmuştur. Kimya endüstrisi otomotiv, deri, çimento, petrol, kağıt, kozmetik, gıda, tekstil, sağlık, boya, ilaç, gübre ve enerji sektörlerinde kullanılmaktadır.

Kimya endüstrisi yeni ürünlerin ortaya çıkmasını sağlar.

Kimya endüstrisi ülkenin gelişmişlik seviyesinin bir göstergesidir.

Türkiye’deki kimya endüstrisinin gelişimi

Ülkemizde kimya enstitüsü ilk mezunlarını 1918 yılında verdi. Cumhuriyetten önce temizlik maddeleri üreten işletmeler kuruldu. Türkiye’de kimya endüstrisi Cumhuriyetin ilanından sonra artmıştır. Devlet tarafından açılan sanayi kuruluşları kimyasal maddelere olan ihtiyacı gidermeye çalışmıştır. Makine-Kimya endüstrisi kurumu, azot sanayi, suni ipek fabrikası ilk kurulan kimya tesisleridir.

1950 yılından sonra tekstil, deri, boya, gübre alanında fabrikalar açılmıştır. 1985 yılında İzmir Aliağa petrokimya fabrikası açılmıştır.

2000’li yıllarda küçük ve orta boy fabrikalar açılmıştır.

Ülkemizde kimya sektörü istenilen seviyeye ulaşmış değildir.

Bölgelere Göre Kimya endüstrisi

Marmara bölgesi: Petrokimya, ilaç, boya, temizlik ürünleri

Akdeniz bölgesi: Gübre ve petrol ürünleri

Ege bölgesi: Petrol ürünleri

Karadeniz bölgesi: Gübre sanayi

Türkiye ithalat ve ihracatında kimya sektörünün yeri

Ülkemizde kimya sektörü ithalata bağımlıdır. Kullanılan ham maddelerin %70’i ithal edilmekte, % 30’u yerli üretimle karşılanmaktadır. Kimya sektöründe rekabet çok fazladır. Kimya sektörünün gelişmesi ithalata bağlı olarak sağlanabilmektedir. Bundaki en büyük sebep olarak petrol, kauçuk gibi ham maddelerin dışarıdan alınmasıdır.

Kimya sektöründe ithal ürünlerimiz

- Madeni yağ
- İnorganik kimyasallar
- Organik kimyasallar
- Gübreler
- Boya ve ürünleri
- Plastik ürünleri
- Kozmetik ürünleri
- Eczacılık ürünleri

Kimya sektöründe ihraç ürünlerimiz

- Temizlik ürünleri
- Kimyasal gübreler
- Boya ürünleri
- Eczacılık ürünleri

En fazla ihraç ettiğimiz ülkeler: Almanya, ABD, İspanya, İtalya, İngiltere, Hollanda, Rusya

En fazla ithal ettiğimiz ülkeler: Rusya, Almanya, İtalya, Fransa, İngiltere

Kimya Endüstrisinde Meslek Dalları

1. Kimya Mühendisliği

Kimya, fizik, biyoloji, matematik ve ekonomi bilimlerini kullanarak ham maddelerden daha kullanışlı yeni maddelere dönüştüren mühendislik dalıdır. Endüstriyel, teknolojik ve çevresel problemlere Kimya Mühendisleri çözüm üretebilmektedir.

Çalışma alanları: Petro-kimya, kozmetik, ilaç, temizlik, ısıtma sistemleri, savunma sanayi gibi bir çok alanda iş imkanına sahiptir.

2. Kimya (Kimyager)

Laboratuvar ortamında kimyasal maddelerin analiz ve üretimi ile ilgilenirler. Ürettikleri ürünler numuneler şeklindedir. Fen Edebiyat Fakültelerinin Kimya bölümünden mezun olarak Kimyager unvanı alır.

Çalışma alanları: Tekstil, ilaç, gıda, kağıt, deterjan, gübre, gibi bir çok alanda iş imkanına sahiptir.

3. Petrol Mühendisi

Doğal gaz ve petrol aranması, üretimi, taşınması, depolanması ve işlenmesi ile ilgili konularda çalışmalar yapar.

4. Kimya Teknisyeni

Kimya sektöründe numune alımı ve kontrolünü gerçekleştiren, alınan numuneleri analiz edebilen, analizlerini rapor edebilen kişilerdir. Endüstri meslek liselerinin kimya teknoloji alanlarından mezun olanlar Kimya Teknisyeni olur.

Kimya sektöründe kimyagerler ile işçiler arasında ara eleman olarak çalışırlar. Çalışma Alanları: Kimya teknisyenleri boya, cam, lastik, çimento, kağıt ve şeker fabrikaları olmak üzere bir çok fabrikada çalışma imkanına sahiptir.

5. Boya Teknisyenliği

Boya imalatında kullanılan boyaları üretebilen, boyaların kontrol, depolama ve analizleri yapabilen kişilerdir.

6. Biyokimya (Biyokimyager)

Fizik, kimya ve biyoloji tekniklerinden yararlanarak canlıların yapısal ve kimyasal yapılarını inceleyen bilim dalıdır. Genetik ilaçların etkisini inceleyen ve kimyasal değişiklikler konusunda araştırma yapan kişilere Biyokimyager denir. Çalışma Alanları: Gıda ve ilaç sektöründe kalite kontrol yaparlar.

7. Lastik Teknisyenliği

Lastik ürünlerin üretim, şekillendirme ve kontrolünü yapabilen kişilerdir.

8. Rafineri Teknisyeni

Rafinerilerde ürünlerin analiz ve kontrollerini sağlayan kişilerdir.

9. Ziraat mühendisliği

Bitkisel üretim ve hayvansal üretimin yanında süt teknolojisi, tarımsal biyoteknoloji, tarım makineleri, kültür-teknik, toprak bilimi ve bitki besleme, tarım ekonomisi, tarım ürünleri teknolojisi, bitki koruma, alanlarında uğraş veren mühendislik dalıdır.

10. Gıda mühendisliği

Bilimsel bilgiler ve mühendislik bilgileri yardımıyla gıdaların güvenilir bir şekilde üretimini, hazırlanmasını, işlenmesini, paketlenmesini, dağıtılmasını sağlayan ve gıdalardan uygun bir şekilde yararlanmayı sağlayan mühendislik dalıdır. Temel amacı insanların sağlıklı beslenmesidir.